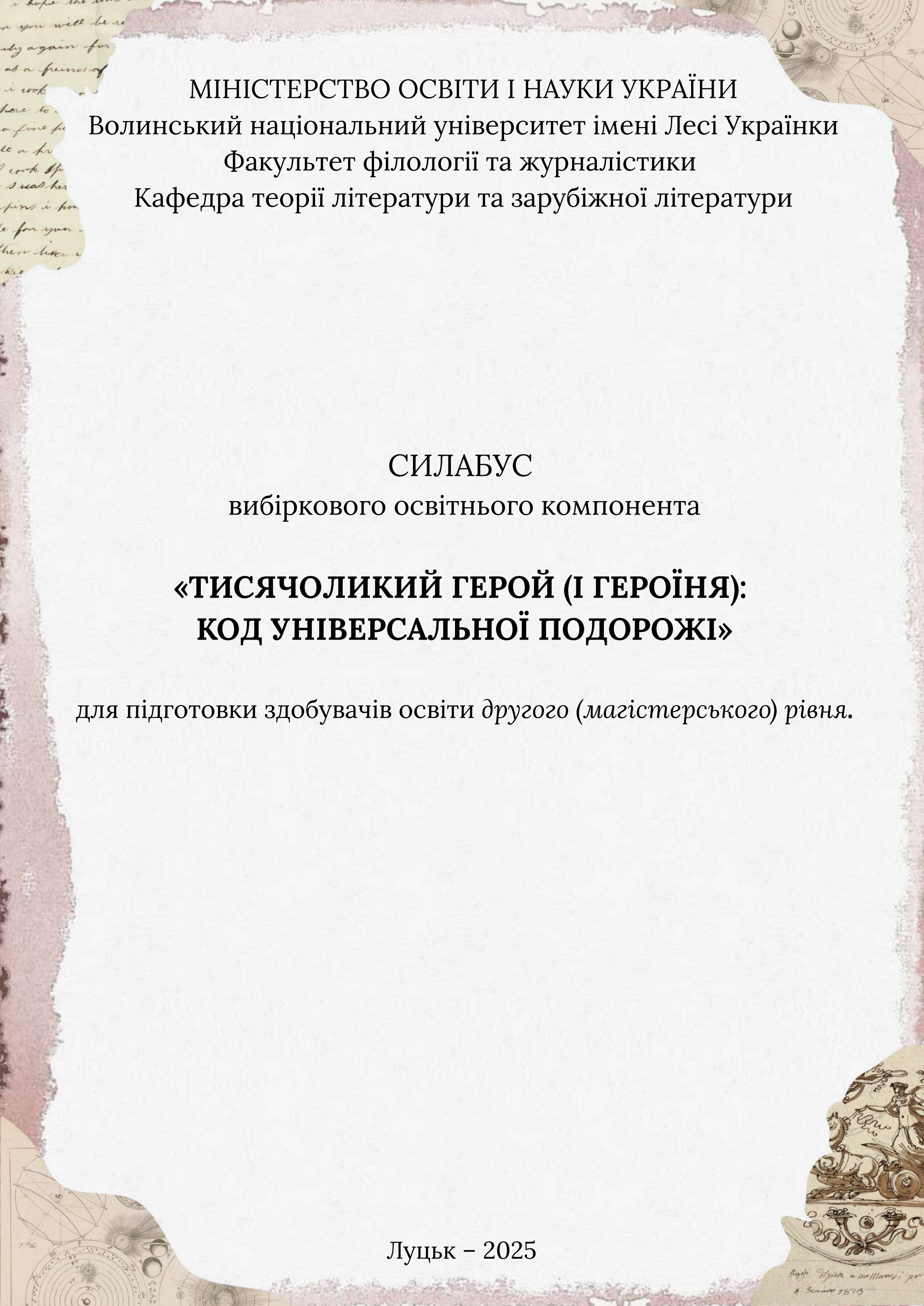

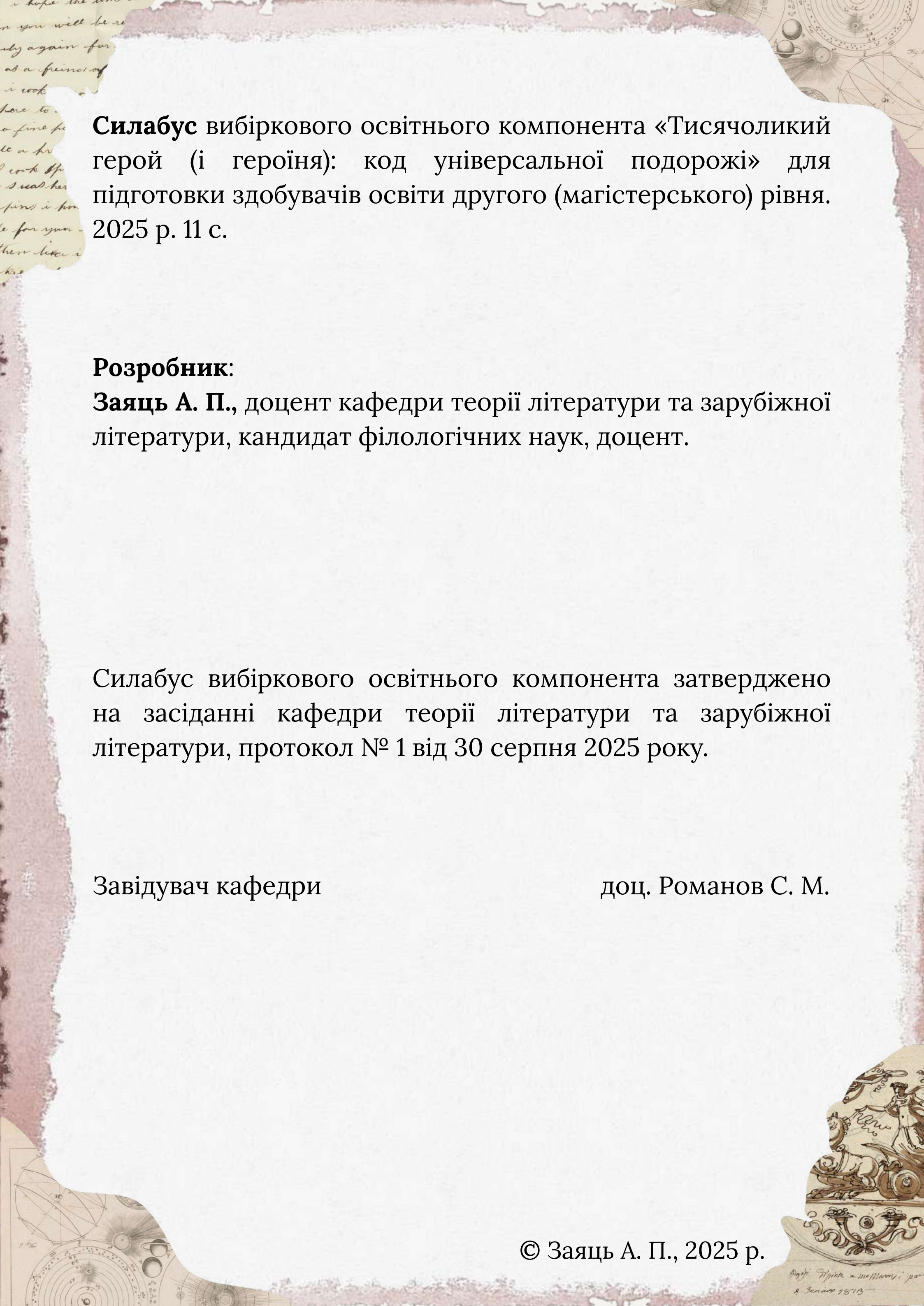

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет філології та журналістики
Кафедра теорії літератури та зарубіжної літератури

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента
**«ТИСЯЧОЛИКИЙ ГЕРОЙ (І ГЕРОЇНЯ):
КОД УНІВЕРСАЛЬНОЇ ПОДОРОЖІ»**

для підготовки здобувачів освіти другого (магістерського) рівня.

Луцьк – 2025

Силабус вибіркового освітнього компонента «Тисячоликий герой (і героїня): код універсальної подорожі» для підготовки здобувачів освіти другого (магістерського) рівня. 2025 р. 11 с.

Розробник:

Заяць А. П., доцент кафедри теорії літератури та зарубіжної літератури, кандидат філологічних наук, доцент.

Силабус вибіркового освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри теорії літератури та зарубіжної літератури, протокол № 1 від 30 серпня 2025 року.

Завідувач кафедри

доц. Романов С. М.

I. Опис вибіркового компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма здобуття освіти	Для здобувачів освіти другого (магістерського) рівня гуманітарних спеціальностей	Вибірковий
		Рік навчання - 1-ий
Семестр - 1-ий		
Лекції - 10 год.		
Практичні - 14 год.		
Самостійна робота - 88 год.		
Консультації - 8 год.		
Форма контролю: залік		
Кількість годин/кредитів 120/4		
ІНДЗ: є		
Мова навчання	українська	

II. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові: Заяць Анна Петрівна

Контактна інформація: +380730270160, annazayac13@gmail.com

Розклад занять: <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу.

Вибірковий освітній компонент «Тисячолікий герой (і героїня): код універсальної подорожі» присвячений дослідженню фундаментальних сюжетних структур, що лежать в основі світової літератури від античності до сучасності. В основу курсу покладено концепцію мономіфу Джозефа Кемпбелла, яка розкриває універсальний алгоритм «подорожі героя» як шлях внутрішньої

трансформації особистості. Окрему увагу приділено гендерній специфіці наративу: порівнянню класичного «чоловічого» канону з альтернативною моделлю «Подорожі Героїні» (М. Мердок, К. П. Естес). Курс дозволяє студентам побачити літературний процес як еволюцію архетипів, де стародавні міфологічні коди переплітаються з проблемами сучасної ідентичності, маскулінності та фемінності.

2. Мета і завдання навчальної дисципліни.

Мета — вивчення архетипної структури художніх текстів через призму теорії Мономіфу та аналіз трансформації образу героя/героїні у хронологічній перспективі.

Завдання:

- ознайомити студентів із теоретичними основами міфокритики, працями Дж. Кемпбелла, К. Г. Юнга та М. Мердок;
- сформуванню вміння виокремлювати стадії «Подорожі Героя» у текстах різних епох;
- розкрити специфіку чоловічих та жіночих ініціаційних сюжетів у літературі;
- представити творчість знакових авторів у контексті міфологічного коду;
- увиразнити поняття «архетип», «тінь», «анімус/аніма», «деконструкція міфу»;
- розвивати навички компаративного аналізу класичних та сучасних інтерпретацій універсальних сюжетів.

3. Результати навчання.

Здобувачі освіти в результаті опанування курсу здобудуть такі компетентності:

- Здатність застосовувати методи міфокритики та гендерного аналізу для розв'язання складних філологічних задач.
- Здатність використовувати знання про універсальні коди культури для розуміння логіки розвитку світового літературного процесу.
- Усвідомлення зв'язку між міфологічними структурами та сучасними соціокультурними дискурсами.
- Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією (мономіф, архетипи-помічники, поріг, ініціація).
- Здатність здійснювати системний аналіз тексту, виявляючи в ньому рівні міфопоетики.
- Здатність до пошуку та аналізу інформації з використанням новітніх літературознавчих джерел.

Програмні результати навчання:

- Вміти аналізувати твори зарубіжної літератури, визначаючи їхню архітектуру через призму «Подорожі Героя».
- Порівнювати чоловічі та жіночі стратегії самореалізації персонажів у текстах від античності до XXI століття.
- Ефективно працювати з фаховою літературою, критично оцінюючи трансформацію міфологічних сюжетів у постмодерному просторі.
- Знати історію еволюції образу героя та вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності (викладацькій, науковій, творчій).
- Аргументовано викладати власні спостереження щодо деконструкції класичних міфів у сучасній прозі.

Soft skills:

- здатність логічно і критично мислити, самостійно приймати рішення;
- креативність;
- уміння працювати в команді;
- навички ефективної комунікації, вміння виступати перед аудиторією, лідерство;
- здатність управляти своїм часом, розуміння важливості deadline (вчасного та якісного виконання поставлених завдань).

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Пр.	Конс.	Сам. роб.	Форма контролю/ бали
Змістовий модуль 1. Теоретичні засади Мономіфу: структура, архетипи та психологічний контекст.						
Тема 1. Вступ до міфокритики. Джозеф Кемпбелл та його праця «Тисячолікий герой». Зв'язок із психологією архетипів К. Г. Юнга.	5	2			3	
Тема 2. Стадія Виходу: Поклик, відмова та перетин порогу. Психологія ініціації.	5	2			3	

Тема 3. Стадія Ініціації: Шлях випробувань, зустріч із Богинею, примирення з Батьком та Апофеоз.	5	2			3	
Тема 4. Стадія Повернення: Магічна втеча, поріг повернення та здобуття свободи жити.	5	2			3	
Тема 5. Подорож Героїні: Критика патріархального канону. Модель Морін Мердок та архетипи Кларисси Пінколи Естес.	5	2			3	
Змістовий модуль 2. Чоловічі ініціаційні сюжети: еволюція героя від античного епосу до літератури ХХ століття.						
Тема 6. Архетипи та стадії в античному героїчному епосі. Аналіз «Одіссеї» Гомера крізь призму кемпбеллівського циклу.	9		2	1	6	10 б.
Тема 7. Лицарський шлях та тінь: боротьба за Грааль. Аналіз куртуазної літератури. Пошук ідентичності та зустріч із «Тінню» (за текстом Кретьєна де Труа, «Персеваль, або Повість про Грааль»).	9		2	1	6	10 б.
Тема 8. Трагедія та розпад героя: коли Мономіф ламається. Аналіз текстів про антигероїв або «падіння» (на прикладі О. Вальда «Портрет Доріана Грея»).	9		2	1	6	10 б.
Тема 9. Модерний чоловічий шлях: від его до просвітлення. Робота з текстом Г. Гессе «Сіддхартха». Особливості інтелектуального мономіфу ХХ століття.	9		2	1	6	10 б.
Змістовий модуль 3. Специфіка «Подорожі героїні»: жіночий шлях та деконструкція класичного канону в сучасній літературі.						
Тема 10. Архетип Дикої жінки: ініціація через фольклор. Аналіз концепцій К. П. Естес («Жінки, що біжать з вовками»). Розбір казок як інструкцій до жіночої подорожі.	9		2	1	6	10 б.
Тема 11. Кінець ХХ століття (Постмодернізм): переосмислення класики. Маргарет Етвуд, «Пенелопіада». Деконструкція «Одіссеї» з погляду жінки.	9		2	1	6	10 б.

Тема 12. Деконструкція міфу: голос жінки в класичному сюжеті. Повноцінний аналіз «Подорожі Героїні» за Морін Мердок. Трансформація від «вигнанки» до «творчині власної долі».	9		2	1	6	10 б.
ІНДЗ	32			1	31	30 б.
Усього годин / балів за семестр	120	10	14	8	88	100 б.

5. Завдання для самостійного опрацювання

Самостійна робота здобувачів освіти передбачає глибоке опрацювання обов'язкових художніх текстів (від античного епосу до сучасної прози) та фундаментальних праць із міфокритики й психоаналізу (Дж. Кемпбелла, К. Г. Юнга, М. Мердок, К. П. Естес), що не увійшли до лекційного викладу. Завдання включають підготовку до практичних занять шляхом виписування ключових цитат та складання структурних схем ініціації персонажів, критичний аналіз додаткової наукової літератури для розширення теоретичної бази, а також самостійний вибір об'єкта, пошук джерел та візуального матеріалу для створення фінального індивідуального науково-дослідного завдання (ІНДЗ) у формі мультимедійної презентації.

6. Індивідуальне науково-дослідне завдання

Індивідуальне науково-дослідне завдання спрямоване на поглиблення та вдосконалення здобутих компетентностей із вибіркового освітнього компонента «Тисячоликий герой (і героїня): код універсальної подорожі». Воно передбачає самостійне дослідження структури художнього наративу через призму теорії мономіфу та обов'язкову мультимедійну презентацію результатів.

Теми ІНДЗ стосуються аналізу шляху конкретного персонажа (героя або героїні) у вибраному студентом тексті (літературному творі, кінофільмі чи сучасному медіа-тексті), який не розглядався під час практичних занять; об'єкт дослідження обов'язково узгоджується і обговорюється з викладачем.

Максимальна кількість балів за індивідуальне науково-дослідне завдання – 30. У процесі оцінювання береться до уваги глибина

аналізу архетипної структури твору; коректність застосування теоретичних моделей (Дж. Кемпбелла або М. Мердок); творчий підхід та оригінальність інтерпретації; уміння виокремлювати стадії трансформації героя/героїні та робити ґрунтовні висновки; здатність працювати з науковою літературою (працями з міфокритики та психоаналізу); вміння систематизувати інформацію і презентувати її відповідно до візуальних та змістовних вимог освітнього компонента.

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо студента. Здобувач освіти зобов'язаний відвідувати всі заняття відповідно до розкладу та систематично і вчасно виконувати навчальні завдання. Здобувачі освіти мають право відпрацювати заняття, пропущені з поважних причин (лікарняний листок, відрадження). Викладач гарантує доступність зустрічей у межах університету, а також можливість онлайн-комунікації та консультування.

Для розміщення матеріалів та завдань до вибіркового освітнього компонента «Тисячоликий герой (і героїня): код універсальної подорожі» використовується платформа Moodle. За умов змішаного або дистанційного навчання для оперативної комунікації з дисципліни функціонує Viber-спільнота «здобувачі освіти + викладач», заняття і консультації проводяться на основі електронного сервісу Zoom.

Політика щодо академічної доброчесності. Навчальний процес побудований на засадах доброчесності, справедливості, порядності, відповідальності за результати своєї діяльності, взаємодовіри та толерантності до його учасників, об'єктивності оцінювання, соціальної та гендерної рівності. Здобувач освіти зобов'язаний самостійно виконувати завдання, надавати правдиву інформацію про результати своєї навчальної діяльності; вказувати джерела чужих думок у випадку їхнього використання. Жодна з форм порушення академічної доброчесності не толерується. Відповідальність за порушення норм академічної доброчесності визначається «Кодексом академічної доброчесності» (https://ra.vnu.edu.ua/akademichna_dobrochesnist/kodeks_akademichnoi_dobrochesnosti/) та «Положенням про систему запобігання та .

виявлення академічного плагиату» (<https://ra.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/03/Polozhennya-pro-systemu-zapobigannya-tavyuvavlenya-akademichnogo-plagiatu.pdf>) Університету.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Здобувачі освіти зобов'язані дотримуватися термінів виконання всіх видів робіт, передбачених за планом. Викладач терміни виконання певних видів робіт визначає заздалегідь. Терміни підсумкового контролю, ліквідації академічної заборгованості визначає розклад заліково-екзаменаційної сесії. Перескладання матеріалу в межах навчального плану допускається у разі лікарняного чи відрядження та за графіком узгодженого з деканатом індивідуального плану.

V. Підсумковий контроль

Формою підсумкового контролю є залік, який викладач виставляє за результатами поточного контролю за умови, що здобувач освіти виконав визначені силабусом види завдань. У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (із поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми, але не пізніше ніж за тиждень до заліку. У дату складання заліку викладач записує у відомість суму балів, які здобувач освіти набрав під час семестру (шкала від 0 до 100 балів). Якщо здобувач освіти протягом семестру набрав менше як 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час семестрового оцінювання, анулюються. Максимальна кількість балів на залік під час ліквідації академічної заборгованості – 100.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
0–59	Незараховано (необхідне перескладання)

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Література

- 1.Кемпбелл Дж. Тисячоликий герой / пер. з англ. О. Мокровольського. Київ : Terra Incognita, 2020. 416 с.
- 2.Естес К. П. Жінки, що біжать з вовками. Жіночий архетип у міфах та сказаннях / пер. з англ. Н. Тисовської. Київ : Yakaboo Publishing, 2019. 432 с.
- 3.Юнг К. Г. Архетипи і колективне несвідоме / пер. з нім. К. Котюк. Львів : Видавництво Астролябія, 2013. 588 с.
- 4.Воглер К. Подорож письменника: міфологічні структури у літературі та кіно. Київ : ArtHuss, 2020. 320 с.
- 5.Еліаде М. Аспекти міфу / пер. з фр. С. Кононенко. Київ : Дух і Літера, 1999. 258 с.
- 6.Гомер. Одиссея / пер. з давньогрец. Б. Тена. Харків : Фоліо, 2022. 576 с.
- 7.Вайлд О. Портрет Доріана Грея / пер. з англ. М. Дьоміна. Київ : Знання, 2017. 254 с.
- 8.Гессе Г. Сіддхартха / пер. з нім. О. Логвиненка. Харків : Фоліо, 2017. 160 с.
- 9.Етвуд М. Пенелопіада / пер. з англ. О. Горби. Харків : Фабула, 2021. 192 с.
- 10.Міллер М. Цирцея / пер. з англ. О. Осмолівської. Харків : Vivat, 2020. 416 с.
- 11.Кретьєн де Труа. Персеваль, або Повість про Грааль (фрагменти для опрацювання в перекладах або хрестоматіях із середньовічної літератури).
- 12.Murdock M. The Heroine's Journey: Woman's Quest for Wholeness. Boulder : Shambhala Publications, 2020. 256 p.
- 13.Schmidt V. L. 45 Master Characters: Mythic Models for Creating Unforgettable Characters. Cincinnati : Writer's Digest Books, 2011. 288 p.
- 14.Campbell J. The Hero with a Thousand Faces (Bollingen Series). Princeton : Princeton University Press, 2004. 416 p.
- 15.Frankel V. E. From Girl to Goddess: The Heroine's Journey through Myth and American Popular Culture. Jefferson : McFarland & Company, 2010. 372 p

Інтернет-ресурси

1. Всеукраїнська електронна бібліотека. URL: <https://youalib.com>
2. УкрЛіб: Електронна бібліотека української літератури (зарубіжна література). URL: <https://www.ukrlib.com.ua/>
3. Читиво: URL: <https://chtyvo.org.ua/>
4. ELibUkr. URL: <http://www.elibukr.org/index.php/uk/>
5. Шалені авторки: розмови про культуру, ґендер та ідентичність.
URL: <https://www.youtube.com/@shaleniavtorky/videos>